

**UKRAINE AND TRANSFORMATION OF
INTERNATIONAL SECURITY SYSTEM**

International Scientific Conference
May 19, 2016

Lviv - 2016

19 - 2016

- 2016

· (, 19 2016) / :
· ” · ” · · - :
· · · , 2016. - 118 .

:

.

.

,

,

«

»

,

,

,

(

)

,

-

.

,

,

,

,

.

«

»

,

-

,

,

-

,

-

,

«

»

-

,

(

,

),

-

.

,

.

Larysa Leszczenko
University of Wrocław
Institute of International Studies

SECURITY & HUMAN RIGHTS IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE

Security is a complex concept, as is that of Human rights, both covering a wide range of issues, and it is not surprising that they are interconnected and respective processes are interacting at many levels and in numerous areas.

The paper considers multi-dimensional interrelation between security and human rights in Eastern Europe, which is constituted by a rather diverse assemblage of countries with different degrees of security (e.g. some are members of NATO and protected by article 5 of its Treaty), and of protection of human rights and democratic freedoms.

Below we consider a few dimensions of interrelationship between security and human rights, with further discussion of how these issues apply to the region in question.

-Security is a broad term, and human security is seen today as one of its key components. 'Human security' (HS) is still another concept with multiple interpretations. The UNDP's 1994 report looked at HS as either 'freedom from fear' and 'freedom from want', already causing certain ambiguity. But the scope of its interpretation has gradually expanded, and a 2012 UN Resolution described human security as "the right of people to live in freedom and dignity, free from poverty and despair." Whatever the interpretation of human security, it is obviously related to the concept of human rights that also unequivocally focuses on 'freedom from fear', and more broadly understood, also 'freedom from want', and in any case, is closely related to the concept of dignity.

-If we move to the level of national security, understood as ability of a state to protect its population, territory and vital institutions against any threat, whether internal or external, it would be logical to argue that inability to protect the population and state institutions should imply the inability to protect human rights, minority rights, and democratic freedoms.

-When a state or a community sees itself under threat, whether real, exaggerated or just imaginary, respective leadership tend to introduce

certain measures and policies in order to diminish such threats and increase security, and frequently there is a temptation to introduce measures that may weaken the legal guarantees of human minority rights protections. Often some issues may get ‘securitized’ for political reasons, exaggerating or inventing their security-related aspects, which in its turn may lead to suspension or weakening of the mechanisms for protection of human and minority rights and democratic freedoms, or even to their violations. This is in particular the case when a certain group of people (an ethnic or religious community, political activists, social movements, migrants or refugees) are seen as a threat and this issue is excessively ‘securitized’. It should be also stressed that even when there is no excessive securitization of threats, their existence may require restrictions on human and democratic rights, and here the key issue is how to find balance between the need to counter threats (that may also eventually threaten human security and rights) by restricting democratic rights, and the immediate need to directly safeguard these rights.

What we currently observe in much of Eastern Europe is the trend for rising nationalism and political radicalism, all employing populist incitement of fear, securitization of existing problems (such e.g. as current migrant crisis in Europe), in order to strengthen authoritarian tendencies, isolationism, xenophobia, and Euro-skepticism. While some of these tendencies can be easily observed in other parts of Europe as well, Eastern Europe is particularly vulnerable due to relative weakness of its democratic institutions, and the long experience of leaving under authoritarian regimes.

The paper considers specific cases of the relationship between security, securitization, and human rights in several Eastern European states where such tendencies are particularly visible (Hungary, Poland, Ukraine, Slovakia) in an attempt to conceptualize the internal and external factors influencing such development in one or another direction, and looks for the way to find an optimal balance between security and human rights when real threats do exist (e.g. in Ukraine), or the ways to counter populist identity politics thriving on public fears and securitizing them for political reasons.

REFERENCES:

A Conceptual Framework for Human Security, by Sabina Alkire,
WORKING PAPER 2, Centre for Research on Inequality, Human

Security and Ethnicity, CRISE, Queen Elizabeth House, University of Oxford 2003.

A. Brysk, *Global Good Samaritans. Human Rights as Foreign Policy*, Oxford University Press 2009.

Dylematy polityki bezpiecze stwa Polski na pocz tku drugiej dekady XXI wieku, red. K. Czornik, M. Lakomy, Katowice 2014.

W. Osiaty ski, *Prawa człowieka i ich granice*, Kraków 2011.

Sarah B. Snyder, *Human Rights Activism and the End of the Cold War. A Transnational History of the Helsinki Network*, Cambridge University Press 2011.

( ) , « »

77

1

« »

(,)

1
[ ] – : <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/international-organizations/io-register>

2014–2015

-

.

,

.

-

.

,

-

.

,

« »

.

,

« »

,

.

,

.

VERSUS

securitas (

---

¹ *Cziomer E., Zyblikiewicz L. Zarys współczesnych stosunków międzynarodowych. – Warszawa; Kraków, 2000. – S. 135.*

XIX .,

(1914-1945)

60-

1973

70-

(2008) : 1816

1816 (2008), 1897 (2009), 1950 (2010), 2020 (2011), 2077 (2012), 2125 (2013), 2184 (2014) 2246 (2015).

• 2008 600-

2009

« »;

• (27)

(, , ,)

( ) .

( ) 80 %

: 2015

264, 297, 412 211 475 (, - 245,) .

(

2008) . - -

75% - (2014 2015) - -

), (,) .

(

),

,

,

(, -)

(,

,) .

- (,

), , - ,

,

,

( )

« ( ) -
 ( ) , ( )
 »), («) »),
 (,)
 ( )
 - ,
 ( ) -
 » (, , -) .
 - ,
 , .
 , ,
 , .
 .
 -
 . ,
 .

PRAWO NARODÓW DO SAMOSTANOWIENIA (SELF-DETERMINATION) – PALESTY CZYCI A SEPARATY CI ZE WSCHODU UKRAINY – GŁÓWNE RÓ NICE

Poj cie prawa narodów do samostanowienia pojawiło si ju w Karcie Ligii Narodów. Przed II wojn wiatow nie miało jednak powa niejszego znaczenia w mi dzynarodowej rzeczywisto ci. Prawdziwa kariera tej prawnej instytucji zacz ła si dopiero po II wojnie. W art. 1 ust. 2 Karty Narodów Zjednoczonych zdecydowano, e pa stwa b d „*Rozwija przyjazne stosunki mi dzy narodami, oparte na poszanowaniu zasady równouprawnienia i samostanowienia narodów, i stosowa inne odpowiednie rodki dla wzmocnienia powszechnego pokoju*”. Zasada samostanowienia narodów została przypominana równie w obu mi dzynarodowych Paktach dotycz cych praw człowieka. W praktyce słu yła ona uzasadnieniu rozstrze byłych kolonii do budowania własnej pa stwowo ci. Współcze nie jej praktyczne wykorzystanie budzi powa ne kontrowersje znacznie cz ci społeczno ci mi dzynarodowej.

Zarówno Palesty czyci jaki i separaty ci z Krymu i Donbasu powołuj si na zapisane w Karcie Narodów Zjednoczonych prawo narodów do samostanowienia (self-determination).

W obu przypadkach jest to najpowa niejszy argument maj cy skłoni społeczno mi dzynarodow do zaakceptowania ich postulatów.

Niemniej jednak mo na zauwa y powa ne ró nice pomi dzy oboma analizowanym społecznociami.

Palesty skie d enia do budowy pa stwowo ci s uzasadniane tak e szczegółowymi regulacjami mi dzynarodowymi. W 1947 r. rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ mówiła o stworzeniu na terenie mandatowej Palestyny dwóch pa stw. Jednego dla ludno ci ydowskiej, a drugiego arabskie. Pa stwo ydowskie powstało, arabska ludno nigdy takiego pa stwa nie utworzyła. Jego współczesne powstanie byłoby wypełnieniem tej rezolucji. W przypadku Krymu oraz obu samozwaanych republik na terenie Donbasu nie było adnych

mi dzynarodowych regulacji mówi cych o potrzebie budowania na tych obszarach innej, poza ukrai sk , pa stwowo ci.

Palesty czycy w znacznej wi kszo ci zamieszkuj obszary, które w wietle prawa mi dzynarodowego nie podlegaj władztwu jakiegokolwiek innego pa stwa. Co ciekawe, na wi kszo tych terytoriów nie rozci gn ł swoje władzy równie , okupuj cy je Izrael. Pa stwo ydowskie zdecydowała si anektowa Wschodni Jerozolim , Zachodni Brzeg Jordanu i Strefa Gazy nie s , w wietle prawa izraelskiego, obszarami tego pa stwa. Wszystkie separatystyczne obszary na Ukrainie, od czasu ogłoszenia przez ni niepodległo ci były i s terytorium tego wła nie pa stwa.

Wa ne jest równie , by podkre li fakt mi dzynarodowego uznania dla roszcze Palesty czyków. Ju w latach 70-tych tamtego wieku rozpocz ł si proces przyznawania Palesty czykom mi dzynarodowej podmiotowo ci. Jego ostatnim etapem było podniesie statutu Palestyny w ramach ONZ do rangi pa stwa nieczłonkowskiego – obserwatora (non member observer state). Du a cze pa stw wiata uznała palesty sk pa stwowo ju wcze niej po ogłoszeniu przez Organizacj Wyzwolenia Palestyny deklaracji niepodległo ci w 1988 roku. Zupełnie inaczej wygl da sytuacja na Krymie i w Donbasie. Separatystyczne władze Krymu zorganizowały „referendum”, w którego efekcie został on wł czony, niezgodnie z prawem mi dzynarodowym, w granice Rosji. Separaty ci z dwóch samozwa czych republik chc niepodległo ci. Jednak adne pa stwo nie zdecydowało si na wydanie o wiadczenia o ich uznaniu.

Kolejn ró nic jest aktywno militarna innych pa stw. Na obszarach, które maj si sta terytorium przyszłego pa stwa palesty skiego nie walczyły armie innych pa stw. Nie miała miejsce adna militarna próba wsparcia palesty skich d e do niepodległo ci. Wprawdzie zdarzały si oficjalne deklaracje, przede wszystkim, s siednich pa stw arabskich o gotowo ci udzielenia pomocy – nigdy nie wyszły one jednak poza werbalnie obietnice. Co innego ma miejsce na wschodzie Ukrainy. Wi kszo ekspertów uwa a, e mamy do czynienia z praktyczn agresj Rosji na ten obszar. Moskwa udziela separatystom szerokiego wsparcia, tak e militarnego.

Z t kwestii powi zane jest sprawa natury obu roszcze . Je li w przypadku Palesty czyków mo na z cał pewno ci uzna , e ma ono charakter oddolny, to inaczej wygl da to w przypadku Donbasu. Arabska

ludno Palestyny chciała utworzyć swoje państwo jeszcze przed formalnym powstaniem Izraela. Wojna z 1948 r., a późniejsza okupacja całego obszaru Palestyny przez Izrael, nie zahamowały tych pragnień. Oczywiście Arabowie siedzieli niejednokrotnie pod dyktando polityk OWP, by realizowała ona przede wszystkim ich interesy, ale w końcu Palestyna czyków i tak identyfikowała się z ideą stworzenia własnego państwa. Zdecydowanie inaczej wygląda to na Ukrainie. Separatystyczne dążenia mieszkańców Krymu, czy wschodniej Ukrainy są inspirowane przez Rosję. Po zmianie władzy w Kijowie, Moskwa, w jakim stopniu, wykreowała dążenia tamtejszej ludności. Trudno zweryfikować, jak duża jest grupa mieszkańców separatystycznych obszarów, którzy nie identyfikują się z polityką secesjonistycznych władz, ale z całą pewnością ich odsetek jest znacznie większy niż wśród ludności palestyńskiej.

Ostatnia zauważalna różnica między oboma społecznościami polega na uznaniu ich roszczeń przez zainteresowane państwa. Wbrew obiegowej opinii rząd w Tel Awiwie oficjalnie nie kwestionuje praw Palestyńczyków do stworzenia własnego państwa. Rozbieżności wynikają z różnego podejścia do formuły jego tworzenia oraz z innej wizji rozwiązania najbardziej palących kwestii spornych (granice, osadnicy żydowscy, uchodźcy palestyńscy, Jerozolima). Władze izraelskie podkreślają, że powinno ono powstać na drodze bilateralnych rozmów pomiędzy Tel Awiwem a Ramallah. W przypadku separatyzmów na Ukrainie jest inaczej. Kijów wciąż akcentuje nienaruszalność integralności terytorialnej Ukrainy.

Zasada prawa narodów do samostanowienia często jest wykorzystywana koniunkturalnie. Jednak roszczenia poszczególnych grup są mniej lub bardziej wiarygodne. Palestyńczycy opierają je na istniejących przesłankach, separatyci ze wschodu Ukrainy próbują je wykreować sztucznie z inspiracji władz Kremla.

«

XXI

[1, . 80].

[2, . 51].

- (, ,),
 , . , .
 [5, . 117].
 ( )

,
 , , , , , , ,
 ( ) ( ), ( )
 ( ), ( ) ( );

[3, . 4].

, ... ,
 : , .
 , ,

[4, . 154].

( ) , ,
 1. ( ).
 , , - ,

1. [ ] / . . . // . -2013. - 4. - . 79-86.
2. [ ] / . . . - : . . . - . ; , 2009. - 356 .
3. [ ] / . . . , . . . - : , 2006. - 290 .
4. : [ ] / . . . , . . . - : « » , 205. - 252 .
5. : « » , 2012. - 262 . [ ] / . . . - .
6. [ ] / . . . : , . . . http://www.rbis-nbu.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?..

· · · ,
· · · -

:

«

»

· (1919-1939)

-

· «
» (1940)

,

,

·

«

»

(· · · , · · · , · · ·)

,

· 70-80-

«

»

,

,

,

,

·

«

»

-

70-

,

(

,

.)

,

·

«

» [1, .85].

. . .

«

» (1968)

(

)

(.) .

.

,

«

»

«

»

. . .

,

—

,

,

,

.

. . .

-

.

.

,

.

(, , , ,),

.

.

,
 ,
 .
 -
 .
 ,
 :
 ;
 ;
 ;
 ,
 [2].

1. . . . ., 1980
2. Kissinger's Vision for U.S.- Russia Relations // The National Interest. 04/02/2016

,
 . . . . .
 « . . . . . »

, - , ,
 ,
 . ,
 , .

, «
 » [3].
 - , «
 » [3],
 «
 » [3].
 : «
 » [2].
 «
 » [2].

resource] // BBC News. – Access mode:
<http://www.bbc.com/news/world-europe-36130006>.

2. Techau J. Nationalism Destroys Europe – or Does It? [Electronic resource] / J. Techau // Carnegie Europe. – Access mode:
<http://carnegieeurope.eu/strategieurope/?fa=62846>.

3. Hutchinson M. The Consequences of Europe’s Nationalism Trend [Electronic resource] / M. Hutchinson // Wallstreet Daily. – Access mode:
<http://www.wallstreetdaily.com/2015/12/17/europe-france-nationalists>.

« , » ,
 , ,
 , , ,
 .
 ,
 « »
 ,
 « » .
 , .
 , , ,

- 1) : « »;
- 2) , ;
- 3) ;
- 4) — , ;
- 5) ;

, ,
 , , -
 : « » .
 ,
 « » « »
 ,
 .
 ,
 .

<< >>

2015 .
 « »
 (28%) 41 % « » 2014 .¹ 48% -
 2014 .² 34 % -
 1990 .
 , , , «
 , , «
 ...». « »
 , «
 , ( )³.

---

1 - « » URL:

<http://www.radiosvoboda.org/content/news/27310692.html>

2 URL: <http://www.pravda.com.ua/news/2015/10/16/7085112/?t=1463073512147>

3 // ( ), 1990, N 31, .429) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/55-12>

, — , (,) , 1993 . « ».

« 1 .

1996 . , 2003 . " « , , , ,

(. 6),

2010 . (. 8.)² « » 3 . « 2014 .

¹ ( ), 1993, N 37, .379 . URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3360-12>

² ( ), 2003, 39, .351. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/964-15>

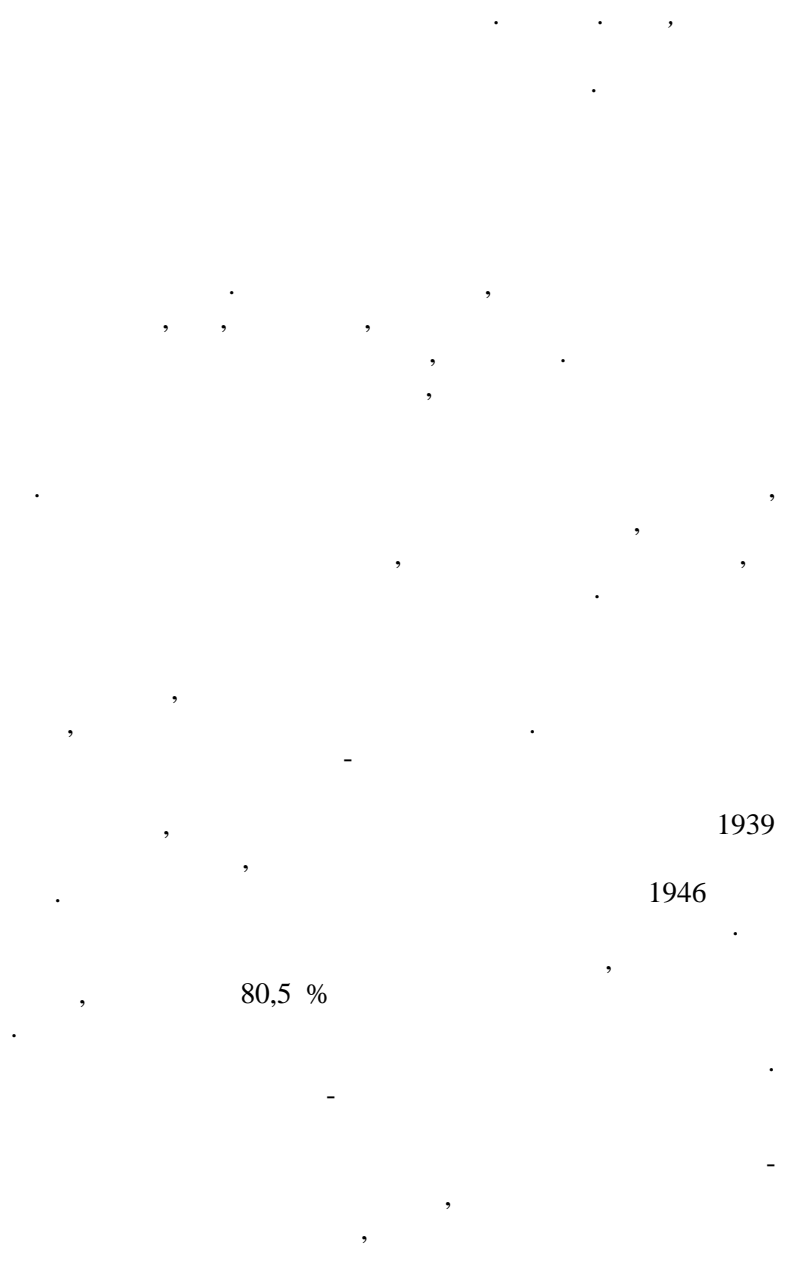
³ ( ), 2010, 40, .527 URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>

»¹.

(
 ,)
).
 ( ) ,
 ,
 (.
)
 .
 ,
 ,
 .
 « ».
 (, - , ,
 ,
 . .).
 , ( ) .
 .
 ,
 .

1

1 1991

« ... » « ... »

« ... » « ... »

1989, « ... » (...)

« ... » 2009 ..

[3]. « ... » « ... »

« ... » « ... »

); « ... » « ... »

); « ... » « ... »

« ... » « ... »

» [4], « ... » « ... »

); « ... » « ... »

);

;

;

— ( ) ( )

—

« »).

»;

);

), (—

· « »

2012 .

· (2012 .) , « »

·

« » —

·

·

· « » , —

;

« »

« » (2016–2020 .) ,

1

« »*

	<p>— , — ,</p> <p>,</p> <p>« ».</p> <p>« »</p> <p>(.).</p> <p>,</p>

	<p>« -3» (2014 .)</p>
	<p>« » « » », (2009 .) « » 10-11 (2012 .) : « - », « , », « ».</p>
	<p>« » -</p>
	<p>« » . « » 2011 . . « » (, 2015 .) 9 2015 .) - (« 25 - !») . 2016 . « - !». « »: « », ».</p>

	« ..... ».
	« ..... ».

* : [1, 2, 4].

« ..... »
 « ..... »
 [3], « ..... » :
 , « ..... » :

2.

- « ..... »
 - *

	« ..... » , - , (40 , -), « ..... »	, - « ..... » « ..... » (2014 .), « ..... » - . « ..... - ». , (2015 .), (. , 2016 .)

	<p>« »</p> <p>,</p> <p>.</p> <p>,</p> <p>.</p> <p>« »</p> <p>(2014).</p> <p>,</p>	<p>16</p> <p>2014 .</p> <p>— — , ,</p> <p>« »,</p> <p>2014 . (2015 .).</p> <p>—</p> <p>« » — « »</p> <p>(,</p> <p>2015 .)</p> <p>« »</p> <p>276 , .</p> <p>(2015 .)</p> <p>«</p> <p>—</p> <p>» « ».</p> <p>«</p> <p>»</p> <p>.</p> <p>« »</p> <p>(2015 .).</p> <p>—</p>
--	---	---

		<p>« »</p> <p>.</p> <p>,</p> <p>.</p> <p>.</p> <p>,</p> <p>-</p> <p>«</p> <p>».</p>
--	--	---

*

: [1, 2, 4].

2014 . « », « »

,

,

,

.

,

,

- .

« »

2015 .

- « ».

- «

», «

,

» [2].

,

,

« ».

1. .

) (

(. 1). , ,

.. ( ),

2).

---

1 . (- 1997 .) 2014 . 2015 ,

, (,), , ,

- (-), , , . 57

2014 . 2015, 71 .

1

? (%) (	100,)	
	2014	2015
,	0	
	26	27
	46	46
	22	24
	74	70
	18	22
	51	53
-	25	31
, - ,	17	18
	36	41
	22	24
	9	9

1990-

2008

(%)					
1. 12.2014	6	45	36	8	3
2015	9	49	34	8	0
2. 12.2014	10	46	30	7	5
2015	14	51	26	9	0
3. 12.2014	6	39	39	9	5
2015	6	44	38	12	0
4. 12.2014	5	23	48	16	6
2015	6	27	48	19	0
5. 12.2014	2	31	47	6	7
2015	5	34	48	13	0

Dr Anna Umińska-Woroniecka
Instytut Studiów Międzynarodowych
Uniwersytetu Wrocławskiego

PRZYWÓDZTWO W POLITYCE ZAGRANICZNEJ PAŃSTWA NA PRZYKŁADZIE UKRAINY OKRESU PREZYDENTURY PETRO POROSHENKO W KONTEKście STOSUNKÓW ZE STANAMI ZJEDNOCZONYMI

Celem wystąpienia jest analiza procesu decyzyjnego w polityce zagranicznej z perspektywy jednostki, na przykładzie Ukrainy w okresie aktualnie sprawowanej prezydentury Petro Poroshenko, ze szczególnym uwzględnieniem stosunków ze Stanami Zjednoczonymi. Przyjety poziom analizy pozostaje jednym z trzech klasycznych podejść w analizie polityki zagranicznej, poziomu państwa narodowego oraz poziomu systemu międzynarodowego.

Przywództwo w polityce zagranicznej determinowane jest zmiennymi (zależnymi i niezależnymi), do których należą m.in. pozycja, w tym przypadku prezydenta państwa, w całym systemie politycznym państwa; uwarunkowania zewnętrzne, tutaj warto przywołać przede wszystkim pozycję i siłę państwa w systemie międzynarodowym, wreszcie czynniki kształtujące sam proces decyzyjny oraz jego efekty w organizacji biurokratycznej. Jednak w badaniach prezentowanych przez badaczy z Europy Kontynentalnej uwarunkowania, wynikające z tożsamości lub osobowości liderów, warunkujące decyzje liderów w polityce zagranicznej stanowią jedynie margines. Pozostają one natomiast w kręgu zainteresowania badaczy z anglosaskiego obszaru badawczego.

Teoretyczną ramą rozwoju państwa stanowi tzw. podejście poznawcze do analizy polityki zagranicznej rozwijane zwłaszcza przed amerykańskimi szkołami, reprezentowaną przez Margaret Hermann oraz Valerie Hudson. Obie autorki wskazują na znaczenie tożsamości decydentów w polityce zagranicznej. Warto dodać, że zagadnienie nawijają współcześnie nie przede wszystkim do konstruktywistycznych założeń kształtowania tożsamości aktorów w środowisku międzynarodowym. W tym przypadku aktorem natomiast samim jest z decydem, którym w prezentowanym wystąpieniu będzie prezydent Ukrainy Petro Poroshenko.

Wydaje się dla przedstawianych rozważań na temat przywództwa w polityce zagranicznej, przykład prezydentury Petro Poroszenko może stanowić czytelną ilustrację możliwości, ale i ograniczeń wynikających z cech osobowościowych lub tożsamości lidera oraz jego roli w procesie decyzyjnym w polityce zagranicznej. Petro Poroszenko został wybrany na Prezydenta Ukrainy w maju 2014r. Objął swój urząd w trudnym okresie kryzysu politycznego, nie tylko wynikającego z transformacji państwa, po okresie rządów Wiktora Janukowicza, ale przede wszystkim w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa państwa, w związku z wojną z Rosją, w tym próbą aneksji Krymu. W tych okolicznościach kluczowe znaczenia nabierają stosunki Ukrainy z państwami członkowskimi UE oraz ze Stanami Zjednoczonymi. Jak wskazuje Alexander Motyl postawa Stanów Zjednoczonych wobec Ukrainy pozostaje w dużej mierze funkcją stosunków USA-Rosja. Kiedy te stosunki są dobre, Ukraina oddala się od agendy USA. Kiedy te stosunki są złe, Ukraina nabiera strategicznego znaczenia dla Waszyngtonu, a to znaczenie pozostaje nierzadko kształtowane poprzez relacje głównych aktorów – w tym przypadku prezydentów obu państw.

1.

:

,

,

2.

(Public Affairs and Military Public Affairs);

(Public Diplomacy and Military Support to Public Diplomacy);

(Press and Media);

(International Military Cooperation);

(CIMIC);

;

(Key Leaders Engagement);

(

/ PR);

(Information Operations);

(PSYOPS);

(Visual Info/Situation Awareness)

(Combat Camera);

---

1 555/2015 «

2 2015 «

».

: www.president.gov.ua/documents/5552015-19443.

2 . . . . .

: www.goal-int.org/rol-strategichnix-komunikacij-v-protidii-gibridnij-vijni-proti-ukraini/

(Show of Force);
 (MILDEC);
 (Operation Security);
 (Physical Attack);
 (EMW).

2015 .

“

”.

,

-

.

,

,

,

.

,

Nataliya Shalenna
PhD in Political Science, Associate Professor
Department of International Relations and Diplomacy,
Ivan Franko National University of Lviv

UKRAINIAN-TURKISH PARTNERSHIP: FROM DECLARATIONS TO REAL ACTIONS

Ukrainian-Turkish relations underwent various periods. Unlike negative image of Turks as “enemies” and “conquerors” established by the Soviet historiography, those relations were far from being always hostile. That had been proved by numerous facts of economic and military cooperation, as well as mutual influence of cultures of both nations in different times, manifested in everyday life, art, language, literature, music, etc. Rethinking of stereotypes existing in both countries and understanding the true meaning of propinquity of Ukraine and Turkey are so important today.

Due to geographical positions Republic of Turkey and Ukraine possess the enormous potential of becoming a “bridge of cooperation” between the Black Sea, the Baltic Sea and the Mediterranean Sea regions. Unfortunately, this potential has not been put into real effect yet, though since 1991 Ukraine and Turkey developed extensive contacts – from diplomatic relations establishment to the level of constructive partnership set up in 2011.

One could even argue that Ukraine disappeared from the Turkish sphere of interests. It apparently didn't fit into the active foreign policy scheme of Justice and Development Party government, where the priorities of the EU, Russia, Caucasus and Central Asia were emphasized. Turkey started to view Ukraine not as a separate orientation of foreign policy, but rather as a part of regional perspective.

Russian Federation has always been a sufficient factor (I would even say – a stumbling block) of the Ukrainian-Turkish interactions. In its relations with Russia Turkey adopted an approach “don't pull the Russian bear” long time ago. But since early 2000 as it tried to strengthen its position of a regional leader, AKP government turned to the strategy of cooperation with Russian Federation. Such cooperation was put into the legal frames of strategic partnership and even became exceptional (especially in economic and energy spheres).

At the beginning of the crisis in Ukraine Turkey, balancing between its Western partners, Russia, Ukraine and Crimean Tatars, performed very cautious policy. Though Turkish government declared its support for the territorial integrity of Ukraine, objected the referendum in Crimea as illegitimate, it remained neutral having called for dialogue and negotiations between Ukraine and Russia to solve the crisis and stabilize the situation in the region. Traditionally Turkey continued to support Crimean Tatars in the occupied Crimea stressing on the necessity of their rights protection but official Ankara did not actually criticised Moscow for violation of those rights.

The situation changed after 24 November 2015 when the incident with the Russian Su-24 happened. At the end of January 2016 at Davos World Economic Forum Ukrainian and Turkish parties declared “an ambitious agenda for 2016” in their bilateral relations. Intensive diplomatic and political dialogue on the highest level afterwards was an expected natural development. Imposed by Russian sanctions, the parties also proceeded in upgrading their cooperation in trade and economic realm, including joint

investment projects in agriculture, tourism, nuclear energy, aircraft construction and information technologies. Ukraine and Turkey also showed interest in expanding their economic cooperation to strategic industries (e. g., a modernization project of “Ukroboronprom”).

Although the current intensification of Turkish-Ukrainian cooperation could be assumed as a situational one, the purpose of Ukrainian government is not to waste such a historical chance of transforming its relations with Turkey to a real strategic partnership. Due to political circumstances (and political component is obviously variable) a platform of formal bilateral cooperation has already been laid down, but its real essence lies in deep economic, cultural and humanitarian cooperation that should be implemented. Therefore, development of economic cooperation, underpinned by cultural component should become the unifying element to solidify the foundation of the Ukrainian-Turkish emerging alliance, because uniting against the common enemy (which potentially could become a partner again) can only forward the interstate relationship to a certain degree, not more.

Yuliya Lesyk
Zakład Bada Wschodnich
Instytut Studiów Mi dzynarodowych
Uniwersytet Wrocławski

ROSYJSKA PROPAGANDA MEDIALNA

Od lutego 2014 roku trwa konflikt zbrojny na Ukrainie, oficjalnie określany mianem operacji antyterrorystycznej. Po jednej stronie stoją siły prorządowe, natomiast ich przeciwnik w niełatwo zidentyfikowany. Najczęściej określany mianem terrorystów w białym separatystów. Walczą o niepodległość Zagłębia Donieckiego. Strona ukraińska wciół podkreśla, że Federacja Rosyjska udziela aktywnego wsparcia bojownikom. Co więcej, wojska rosyjskie biorą czynny udział w walkach na wschodzie Ukrainy. Władze na Kremlu odpierają wszelkie tego typu zarzuty, negując obecność swoich żołnierzy na terytorium Ukrainy – za wykluczeniem anektowanego Krymu.

Od momentu rozpoczęcia walk zbrojnych, rozpoczęły się również propagandowe kampanie medialne w obu państwach. Rosyjskie media

słyn z fabrykowania dowodów i fałszowania doniesień medialnych. Autorka pragnie podsumować własne obserwacje rosyjskich mediów, poczynione w ciągu ostatnich 24 miesięcy trwania sytuacji kryzysowej na Ukrainie. Zidentyfikowanie sfałszowanych doniesień stało się prostsze od momentu podjęcia przez media ukraińskie działań mających na celu wskazanie wszystkich nieprawdziwych informacji podawanych przez dzienniki rosyjskie. Jednak należy pamiętać, że w Kijowie również stosuje pewnego rodzaju propagandę dla legitymizacji i uzyskania społecznego poparcia podejmowanych przez siebie działań. Rosja wciąż nazywana jest okupantem, stąd należy podchodzić do doniesień ukraińskich mediów ostrożnie.

Rosyjski system medialny jest wyjątkowo skomplikowaną strukturą. Najbardziej wpływowym koncernem medialnym jest Wszechrosyjski Państwowy Koncern Telewizyjny i Radiowy. W jego skład wchodzi 5 stacji telewizyjnych, 2 kanały o zasięgu międzynarodowym, 5 stacji radiowych oraz 80 kanałów w telewizyjnych i radiowych o zasięgu regionalnym¹. Wśród najważniejszych rosyjskich agencji prasowych należy wymienić przede wszystkim państwowy Itar-Tass (obecnie funkcjonujący pod nazwą TASS), która została założona w 1904 roku oraz RIA Novosti, założona w 1941 roku. Wszystkie przekazy i doniesienia prasowe są dyktowane przez stanowisko władz na Kremlu. W serwisach informacyjnych dominują przekazy na temat działań podjętych przez Prezydenta Federacji Rosyjskiej oraz Premiera. Na trzecim miejscu znajdują się doniesienia na temat prac Dumy Państwowej. Taka polityka niejednokrotnie była krytykowana przez międzynarodowe organizacje pozarządowe.

Rosyjska propaganda, narządami której są media, a co za tym idzie i dziennikarze, dzieli się na dwie gałęzie. Jedną z nich skierowaną jest na tak zwany eksport, a więc podawane informacje przeznaczone są dla odbiorców w innych krajach. Narzędziem, które spełnia kluczową rolę jest kanał telewizyjny Russia Today. Drugą gałąź dostarcza informacji na tzw. „użytek własny”, a więc skierowane do odbiorców wewnątrz

---

¹ BBC News, Russia country profile, http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/country_profiles/1102275.stm#media, dostęp z dnia: 08.11.2014.

Federacji Rosyjskiej. Kluczowym narzędziem propagandowym jest między innymi państwowy Pierwyi Kanal.

Należy zaznaczyć, że doniesienia kanału Russia Today mają bardziej liberalny charakter od tych, które skierowane są na użytek wewnętrzny i emitowane przez Pierwyi Kanal. Rosyjskie władze zdają sobie sprawę z tego, że kanał odbierany przede wszystkim w państwach zachodnich nie może cechować się rażąco manipulacją informacyjną. W tym przypadku wszystkie działania podejmowane są stopniowo.

Z kolei Pierwyj Kanal pełni rolę głównego źródła propagandy władzy rosyjskiej, skierowanej wobec obywateli Federacji Rosyjskiej. Niejednokrotnie dopuszcza się dezinformacji, fałszowania przekazów w informacyjnych. Szczególnie rażąco staje się to w przypadku kolejnych konfliktów, w których zaangażowana jest Rosja. Powszechnie jest dezinformacja i manipulacja faktami. Konflikt w Zagłębiu Donieckim przedstawiany jest jako walka o wolność uciskanych obywateli. Neguje się obecność wojsk rosyjskich na terytorium Ukrainy. Również zaprzeczano wkroczenie żołnierzy rosyjskich na Krym. Aneksję półwyspu przedstawiono jako spełnienie woli uciskanej i dyskryminowanej mniejszości rosyjskiej. Federacja Rosyjska występowała w roli wyzwoliciela.

Kolejnym elementem, będącym częścią rosyjskich kampanii medialnych, jest tendencyjny wybór tzw. „wiadok w historii”. Najślynniejszym współczesnym przykładem jest pojawianie się tej samej kobiety w różnych rolach w najbardziej zapalnych punktach na Ukrainie.

Niemniej ważnym elementem rosyjskiej strategii medialnej stało się również przemilczanie najbardziej niewygodnych dla Rosji faktów. W telewizji rosyjskiej nie odnajdziemy wzmianek na temat naruszania przestrzeni powietrznej państw położonych nad Morzem Bałtyckim. Natomiast w mediach polskich co kilka dni można przeczytać czy usłyszeć informacje o kolejnych przechwyceniach przez samoloty państw europejskich rosyjskich samolotów bombowych.

Jeszcze jednym, jednak niezmiernie istotnym elementem rosyjskiej strategii medialnej jest blokada informacyjna. Na obszarach zajętych przez wojska rosyjskie można dotrzeć jedynie do informacji podawanych przez Kreml. Tak dla przykładu, od początku konfliktu na Donbasie

ludzie pozostaj cy na obszarze bezpo rednich działa wojennych nie maj dost pu do adnej telewizji opr cz rosyjskiej. Sytuacja ta wykorzystywana jest do budowania negatywnego nastawienia, a wr cz nienawi ci wobec ołnierzy ukrai skich. Wci pokazywane zdj cia, kt re rzekomo zostały zrobione w miejscu, gdzie trwa wojna, ukazuj ce ra ce czyny, kt rych dopu cili si Ukrai cy, przekonuje ludno w słuszno ci trwaj cej walki. Jednak doniesienia tego typu nie wiele maj wsp lnego z rzeczywisto ci .

2014 ; , « »;

2016

” - ”

( )

« »

BLACKSEAFOR

« »

1990-

( )

25

« »

« ».

1990

12,2%.

1991

849 .., 18%

101

62%

2,3

800

11

287

80 %

1991

11

¹ j . - , 1996. .46.

² Popis stanovništva, doma instava, stanova i poljoprivrednih gospodarstva (31. ožujak 1991.). Stanovništvo prema narodnosti po naselima. Dokumentacija 881. Godina 1992. Zagreb, 1992. S.4.

19%

130

1.

(25)

1991

87

1998

1995

¹ Biliandzi D. Croatia between War and Independence. P. 61.

1. Popis stanovništva, doma instava, stanova i poljoprivrednih gospodarstva (31. ožujak 1991.). Stanovništvo prema narodnosti po naselima. Dokumentacija 881. Godina 1992. Zagreb, 1992.

2. Biliandzi D. Croatia between War and Independence.

3. j . – , 1996.

2015 .,

2013 -

«

», «

», «

», «

«

»

2014

2014

28

2015

5809

,
 ,
 ;
 ,
 ,
 -
 .
 -
 ;
 ;
 ;
 ;
 ;
 -
 ,
 ,
 ,
 .
 -
 2011 – 2013 .
 ,
 ,
 ,
 ,
 ,
 -
 . 2014 – . 2015 .
 ,
 ,
 -
 . 2014 . –
 . 2015 .
 ,
 . 2014 .
 . 2014 .
 ,
 k-
 ,
 -
 :

; ; ;

. , - .

- V . 2014 . 2015 .

- . 2014 .,

IV . 2014, . 2015 . ,

- V . 2014 .

. 2014 . . 2015 ., - V . 2014 ., V . 2015 . -

, , , (, ,).

- . 2014 . - IV . 2014 . 2015 . , , ,

k- .

2011 - 2013 .

IV . 2014 . 2015 . . 2014 .

. . . ,
 ,
 ,
 “ . ” , 8,5
 %
 , ,
 . [2], ,
 — , I .
 ,
 “ ” . 90-
 — , —
 .
 ,
 ,
 ,
 .
 .
 —
 ,
 ,
 .
 ,
 —
 .
 ,
 ,
 .

1. : , , : /
2. .- : , 2015. – 344 .
/ [ ]. – :

file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Nzizvru_2013_5_34.pdf/

3. Wojciszko M. Wybrane zagadnienia dotycz ce wpływu rodowiska mi dzynarodowego na bezpiecze stwo pa srwa / Mariusz Wojciszko // Pa stwo i prawo wobec współczesnych wyzwa : integracja europejska i stosunki mi dzynarodowe. – Toru : Wyd-wo A. Marszałek, 2012. – 887 s. – S. 296-310.

[1].

« »

« » [2].

[3].

[4].

1. / , 2001. – 1152 .
2. / « », 1999. – 400 .

– 1965 .

– 16 2008 . ;
– 27 2014 .

. 1

2011 ., 2015 . (50%). 2014-

, 2014 2015 .

2015 . 15,99

2014 . 10,9

40,5%.

7,84

5,47

41,1%.

8,14

2014 .

5,42

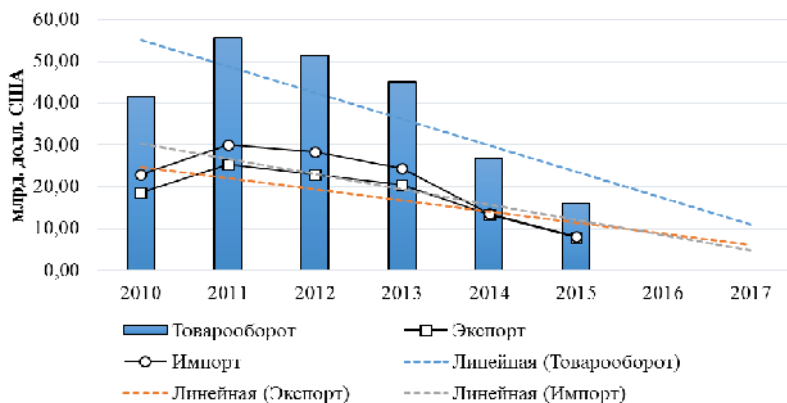
40,0% [1; 3].

290

42,8 [1; 3]

2014 .

.. (. 1).

. 1.

2010

2015 . [1; 3]

1

	2015	2014
84	18,7%	17,1%
72	16,1%	14,7%
28	12,6%	7,5%
48	6,6%	6,0%
85	5,3%	6,9%
73	5,2%	6,3%
39	3,7%	2,4%
25 ; ;	3,0%	3,7%

[1; 3]

; ; (. 2).

	2015	2014
27 ;	49,6%	53,1%
84 , ,	10,7%	7,4%
31	7,0%	3,7%
39 ,	3,9%	2,9%
72	2,7%	3,4%
85	2,0%	4,0%

[1; 3]

- 358 , ,
 - , - ,
 , [2].
 , ,
 - .

1. :
 [ ]. - :
<http://www.ukrstat.gov.ua>.

2. - [:
 ]. - : <http://zakon.rada.gov.ua>.

3. : -

[ ]. - :
<http://russia.mfa.gov.ua/ru/ukraine-ru/trade>.

1.

(
combat¹(

hor du

---

¹ Hors du combat (.) – , .

· · · ,

- ,

2014-2016

· - .

· « -2012».

· ,

·

·

,

· ·

·

,

« » « (2014 . - .)

».

, , .

,

·

« » « »

.

,

.

,

,

,

,

.

,

.

,

.

-

-

377 (V)

“

”

.

,

.

,

.

2014

100

,

.

,

.

.

.

servanda». «pacta sunt

», «

», «

»,

3314.

« »

2202

12

2015

,
 ,
 - ,
 «
 ».
 ,

1. / . . . . - . : . . . , 2015. - 576 . :

2. / . . . . (.) - . : . . . , 2014. - 1016 .

,
 «
 »
 «
 ».
 ,

22 2014

,
 .

,
 .
 ,
 :
 :
 ,
 ,
 ,
 .
 -
 ,
 .
 ,
 -
 .

07.11.2015 « » [1].

,
 ,
 16 1966
 , «
 » 01.11.2050 , «
 », 690
 (1979), «
 19 2001 -
 ,
 ,
 (-)
 ,
 (,
 ),
 .
 ,
 ,
 ,
 .

.2 23 « ».

(5)

5.

« », . 23

[2].

« », ,

1. : : 07.11.2052
580-VIII// ( ). – 2015. – 40-
41.- .379.

2. . . ? [ ]. – :

<http://www.pravda.com.ua/columns/2015/06/16/7071398/>.

Yana Pavko
PhD student of the Institute of International relations
Taras Shevchenko National University of Kyiv

THE ARCTIC POLICY OF THE USA

The Arctic region is peaceful, stable, and free of conflict. The United States and its Arctic allies and partners seek to sustain this spirit of trust, cooperation and collaboration, both internationally and domestically. Together, they have made much progress on issues of common concern, such as search and rescue, and pollution prevention and response. Working together, they continue to increase their understanding of the region through scientific research and traditional knowledge. The United States is an Arctic Nation with broad and fundamental interests in the Arctic Region, where the country seeks to meet national security needs, protect the environment, responsibly manage resources, account for indigenous communities, support scientific research, and strengthen international cooperation on a wide range of issues[4].

In the 2000s, due to the increased activity in the Arctic region, the USA began the process of revising the interests and policy in the Arctic. On January 9, 2009 was adopted double presidential Directive on national security (National Security Presidential Directive (NSPD extension-66)/ Homeland Security Presidential Directive (HSPD-25) which defined the main directions of american policy towards the Arctic region and means for its implementation. The subject of this document is the Arctic regional policy. The United States is an Arctic nation, with varied and compelling interests in that region. This directive takes into account several developments, including, among others:

1. Altered national policies on homeland security and defense;
2. The effects of climate change and increasing human activity in the Arctic region;
3. The establishment and ongoing work of the Arctic Council; and
4. A growing awareness that the Arctic region is both fragile and rich in resources[3].

In particular, the main tasks of the arctic policy in the USA are:

- to meet national security and homeland security needs relevant to the Arctic region;
- to protect the Arctic environment and conserve its biological resources;
- to ensure that natural resource management and economic development in the region are environmentally sustainable;
- to strengthen institutions for cooperation among the eight Arctic nations (the United States, Canada, Denmark, Finland, Iceland, Norway, the Russian Federation, and Sweden);
- to involve the Arctic's indigenous communities in decisions that affect them;
- to enhance scientific monitoring and research into local, regional, and global environmental issues.

First of all, the USA has broad and fundamental national security interests in the Arctic. These interests include such matters as missile defense and early warning; deployment of sea and air systems for strategic sealift, strategic deterrence, maritime presence, and maritime security operations; and ensuring freedom of navigation and overflight. Secondly, the state also has fundamental homeland security interests in preventing terrorist attacks and mitigating those criminal or hostile acts that could increase the United States vulnerability to terrorism in the Arctic region. The principal for the state is to assert a more active and influential national presence to protect its Arctic interests and to project sea power throughout the region[3].

This Directive for the implementation of American Arctic policy provides for the necessity to develop greater capabilities and capacity, as necessary, to protect United States air, land, and sea borders in the Arctic region; to increase Arctic maritime domain awareness in order to protect maritime commerce, critical infrastructure, and key resources; to preserve the global mobility of United States military and civilian vessels and aircraft throughout the Arctic region; to project a sovereign United States maritime presence in the Arctic in support of essential United States interests; and to encourage the peaceful resolution of disputes in the Arctic region.

Generally, in accordance with the Directive it's necessary to define 3 groups of American interests in the Arctic: military-strategic, interests of internal security and political-economic. Military-strategic interests of the United States consist in conducting successful naval operations,

ensuring freedom of navigation and flights in the Arctic region. The interests of internal security are focused on the prevention of terrorist attacks and other criminal acts in the Arctic. Political and economic interests provide for the desire not only to defend its rights in the exclusive economic zone but also to exercise relevant control in the contiguous zone [1, p.114].

On May 10, 2013 the President of the USA Barack Obama signed "The National strategy for the Arctic region". It's necessary to recall that before the appearance of this strategy, the Arctic policy of the USA was defined by previous Directive of J. Bush in 2009. The National strategy for the arctic region sets forth the United States Government's strategic priorities for the Arctic region. This strategy is intended to position the United States to respond effectively to challenges and emerging opportunities arising from significant increases in Arctic activity due to the diminishment of sea ice and the emergence of a new Arctic environment. It defines U.S. national security interests in the Arctic region and identifies prioritized lines of effort, building upon existing initiatives by federal, state, local, and tribal authorities, the private sector, and international partners, and aims to focus efforts where opportunities exist and action is needed. It is designed to meet the reality of a changing Arctic environment, while the USA simultaneously pursues the global objective of combating the climatic changes that are driving these environmental conditions. The strategy is built on three lines of effort:

- Advance United States Security Interests;
- Pursue Responsible Arctic Region Stewardship;
- Strengthen International Cooperation.

Moreover, the guiding principles of implementation of the arctic policy in the USA are safeguard peace and stability; make decisions using the best available information; pursue innovative arrangements; consult and coordinate with Alaska Natives [4].

The implementation of B.Obama's policy in the Arctic region can be assessed simultaneously as positive and negative experience. In general, it is based on the provisions of Directive 2009, in which the main interests of the USA in the Arctic are defined. The advantages of the arctic policy during the presidency of B.Obama include the extension of naval operations in the Arctic, the desire of the President to facilitate the process of ratification of the UN Convention on the Law of the Sea of 1982 , which would solve a number of disputes on maritime delimitation

and the creation of special bodies to coordinate arctic policy.

At the same time, the Americans have criticized the President for the lack of a unified and reliable system of governance for the Arctic policy. What is common between the Directive 2009 and the Strategy 2013? Firstly, in both documents the principal issue is security in the region. Secondly, the Arctic Council is considered as a political forum for cooperation between the Arctic States. Thirdly, the highest national priority is freedom of trans-Arctic flights and navigation in the Arctic region. Fourthly, in the documents is indicated the need to conduct scientific research and to extend international cooperation in the Arctic. [2, p.61]

In addition, the main issue of the Strategy 2013 is «soft security», in particular, threats of possible natural and anthropogenic disasters, energy security and arctic ecology. The ratification of the UN Convention on the Law of the Sea 1982 is regarded as legitimate ground for presenting territorial claims. In a new arctic doctrine of the USA is important to enhance international cooperation with non-Arctic States. This document focuses on the transformation of the Arctic into a zone of peace and cooperation. One of the goals of the Arctic policy is to conduct cartographic research, using modern scientific methods and technical possibilities, which would increase the safety of maritime navigation and identify the main areas of environmental risk and deposits of natural resources.[2,p. 62]

Thus, the United States is an Arctic nation, with varied and compelling interests in that region. The central interests in the Arctic region include providing for the security of the United States; protecting the free flow of resources and commerce; protecting the environment; addressing the needs of indigenous communities; and enabling scientific research. In protecting these interests the USA draw from long-standing policy and approach to the global maritime spaces in the 20th century, including freedom of navigation and overflight and other internationally lawful uses of the sea and airspace related to these freedoms; security on the oceans; maintaining strong relationships with allies and partners; and peaceful resolution of disputes without coercion. To achieve this vision, the United States is establishing overarching national approach to advance national security interests, pursue responsible stewardship of this precious and unique region, and serve as a basis for cooperation with other Arctic states and the international community as a whole to advance common interests [4].

Literature:

1. : 3 / . , 2013.- . 1. — [. . . .]. — : , 2013.- . 1. — 360 .
2. // „ - « - Observer».- 2013.- 9.- .59-67 [ ].- : http://observer.materik.ru/observer/N9_2013/059_067.pdf
3. NATIONAL SECURITY PRESIDENTIAL DIRECTIVE/NSPD – 66 /HOMELAND SECURITY PRESIDENTIALDIRECTIVE/HSPD – 25. Office of the Press Secretary, 2009. [ ].- :www.nsf.gov/geo/plr/opp_advisory/briefings/may2009/nspd66_hspd25.pdf
4. NATIONAL STRATEGY FOR THE ARCTIC REGION. THE WHITE HOUSE. WASHINGTON, 2013. [ ].- : www.whitehouse.gov/sites/default/files/docs/nat_arctic_strategy.pdf

	:	
	.	
	XXI	5
	.	
	.	5
Larysa Leszczenko. Security & human rights in Central and Eastern Europe		8
	.	
		10
	.	
versus	:	13
	.	
	:	15
Marcin Szydzisz. Prawo narodów do samostanowienia (self-determination) – Palestyna czy ci a separatyzm ze Wschodu Ukrainy – główne różnice		19
	.	
	:	22
	.	
	:	26
	.	
	.	28
	.	
	:	31
	.	35
	.	
	.	38

	:	
	.	-
		41
	:	25
		41
		45
	«	» «
	«	»
		48
		55
<i>Anna Umi ska-Woronecka.</i>	Przywódstwo w polityce zagranicznej pa stwa na przykładzie Ukrainy okresu prezydentury Petro Poroshenko w kontek cie stosunków ze Stanami Zjednoczonymi	60
		61
<i>Nataliya Shalenna.</i>	Ukrainian-Turkish partnership: from declarations to real actions	64
<i>Yuliya Lesyk.</i>	Rosyjska propaganda medialna	66
		69
		73
	:	76
		80
		80

	83
.	:
	85
.	
	88
.	
	91
,	
	94
.	
	97
-	
	101
.	
	101
.	-
	,
	104
.	«
	»
	107
<i>Yana Pavko. The arctic policy of the USA</i>	110

